

היבטים לשוניים בפרשת תולדות סט

מילים שוי"ו ההיפוך לעתיד הפכה אותן למלרע: **וְהַקְמֹתִי וְהַרְבֵּיתִי וְנָתַתִּי וְהַבֵּאתִי וְהַבְּאֵתִי וְפָרַקְתָּ וְיִשְׁבְּתָּ וְשָׁלַחְתִּי**
כה כא **וַיַּעֲתָר**: העי"ן בשווא נח. **וַיַּעֲתָר לֹא**: הטעם בעי"ן.
כה כב **וַיִּתְרַצְצֻוּ**: צד"י ראשונה בשווא נע ולא בחטף
כה כב **וַתֵּלֶךְ לְדֶרֶשׁ אֶת-ה'**: טעם טפחא בתיבת **וַתֵּלֶךְ**
כה כג **וְלֹא־מִלְאָם**: בשתי התיבות הלמ"ד בשווא נח וללא דגש אחר מ' השימוש. יש להקפיד לבטא את הא' העיצורית
(לא: **וְלֹא־מִלְאָם**) וכן על הפרדת התיבות
כה כח **וְרַבְּקָה אֶהְבֵּת אֶת-יַעֲקֹב**: טעם טפחא בתיבת **וְרַבְּקָה**
כה ל **הַלְעִיטֵנִי**: הלמ"ד בשווא נח. **עַל-כֵּן קָרָא-שְׁמוֹ אֲדֹם**: הטעמה משנית ברי"ש
כה לא **וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב**: הטעמים טפחא אתנח ובהמשך כה לג **וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב** הטעמים מונח (שופר הולך) רביע.
כה לב **וְלִמָּה-זֶה לִי**: טעם טפחא בתיבת **לִי** בלבד, אין לצרף לה את המילה 'זה' כאילו כתוב: **וְלִמָּה זֶה-לִי**
כה לג **הַשִּׁבְעָה לִי**: טעם נסוג אחור לשי"ן, הבי"ת בשוא נע. **וַיִּשְׁבַּע לֹא**: הטעם לא נסוג.
כה לד **וַיֹּאכַל וַיִּשֶׁת וַיִּקַּם וַיֵּלֶךְ**: הראשון והשלישי במלעיל, השני והאחרון במלרע
כו ג **וַאֲבָרְכֶךָ**: הרי"ש בשווא נע וכ"ף סופית דגושה
כו ה **מִצֹּתַי חֲקוּתַי וְתוֹרַתִּי**: רבים הקוראים המשתבשים בסיום הקריאה וקוראים כאילו טעם טפחא בתיבת 'חקות'
כו ז **אֲחִיתִי**: הטעם נסוג לחי"ת, מלעיל, כן הדבר גם בהמשך בפס' ט
כו ח **כִּי אָרְכוּ-לֹא**: המילה **כִּי** בטעם מונח ואינה מוקפת. יש להסדיר היטב את קריאת **אָרְכוּ-לֹא** כאשר הרי"ש בשווא נע
וההטעמה בלמ"ד
כו י **וְהַבֵּאתָ**: הטעם בת"ו¹.
כו יד **וַיִּקְנֵאוּ**: הנר"ן רפה ובשוא נח.
כו כב **וַיַּעֲתֶק**: העי"ן בשווא נח. **רָבוּ**: במלרע
כו כה **וַיִּטְ-שָׁם**: היר"ד בסגול.
כו כט **אִם-תַּעֲשֶׂה**: השי"ן בצירי. **אֲתָה עֲתָה**: הראשון באל"ף והשני בעי"ן!
כו לב **וַיֹּאמְרוּ לֹא**: טעם נסוג אחור ליר"ד
כו לד **וְאֶת-בְּשִׁמַּת**: הבי"ת בקמץ רחב והשוא בשי"ן נע.
כו לה **מָרַת**: טעם נסוג אחור למ"ם
כז א **וַתִּכְהֵיוּ**: הכ"ף בשווא נח ואחריה ה"א בסגול, אין לבטא את הכ"ף כאילו היא זו שמנוקדת בסגול
כז ד **תִּבְרַכְךָ**: על אף הקושי, הכ"ף הראשונה בשוא נח וכן הדבר בפסוק כה.
כז ז **וַאֲבָרְכֶכָה**: הכ"ף הראשונה בשוא נח
כז י **יְבָרְכֶךָ**: הכ"ף הראשונה בשוא נח
כז יב **כַּמֵּתֶעֱתַע**: העי"ן בשוא נח והת"ו אחריה דגושה.
כז יג **קָלְלַתְךָ**: על אף הקושי, הלמ"ד הראשונה בשוא נח
כז יט **וְאָכְלָה**: האל"ף בקמץ חטוף (קטן) והשוא בכ"ף נח². **תִּבְרַכְנִי**: לפי שיטתנו יש לקרוא כל השואים ברי"ש של "ברך"
בשוא נע ולא בחטף פתח.

¹ לפי רש"י והתרגום אין זה וי"ו ההיפוך.

כז כא וְאִמְשָׁךְ: געיה במ"ם בקיבוץ³. והש"ן אחריה בשווא נע
כז כה הַגִּישָׁה לִי וְאֶכְלָה: בשונה מלעיל יט, כאן הא' בחולם והכ' בשווא נע. והמשמעות שונה⁴. וַיָּבֵא לָּו: טעם נסוג אחור
ליר"ד

כז כו וּשְׁקָה-לִי: הש"ן בשווא נח⁵.

כז כז כְּרִיחַ שְׂדֵה: יש להיזהר לא להוסיף ה"א הידיעה בראש התיבה השנייה

כז כז לג וַיָּבֵא לִי: הטעם נסוג ליר"ד הראשונה. וְאַבְרָכָהּ: הו"ו בקמ"ץ.

כז לו וַיַּעֲקֹבְנִי: הע"ן בשווא נח ולא בפתח וכ"ש לא בחטף פתח

כז מה לָמָּה: במלרע

כז ד לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אֲתָד: טעם טפחא בתיבת לָךְ

כז ט מַחֲלַת: המ"ם בקמץ ולא בפתח

הפטרות תלדות, מלאכי א א – ב ז:

א ו אָנִי: במלעיל וכן הדבר גם בהמשך הפסוק אָנִי⁶ וכן הדבר גם בפס' יד

א ז בְּאִמְרָכֶם: המ"ם בקמץ קטן, בן הדבר גם בהמשך פס' יג

א ח הִירָצֶךָ אֹ: יש לשים לב לשילוב המעט נדיר של פשטא ולאחריו יתיב

א ט וַיַּחַנְנוּ: הח"ת בקמץ קטן. הֵיטָה זָאת: טעם נסוג אחור לה"א הראשונה

א י וַיִּסְגָּר: ווא"ו החיבור מנוקדת בשווא. אֵין-לִי: הטעם בלמ"ד, אין להטעים את האל"ף

א יד מְשַׁחַת: המ"ם בקמץ קטן. וּשְׁמֵי נֹרָא בְּגוֹיִם: טעם טפחא בתיבת וּשְׁמֵי

ב ג וַזְרִיתִי: טעם נסוג אחור לר"ש

ב ד אֵת הַמַּצָּה הַזֹּאת: טעם טפחא בתיבת אֵת

ב ו וְעוֹלָה לֹא-נִמְצָא בְשִׁפְתָיו: טעם טפחא בתיבת וְעוֹלָה

ראשון של ויצא:

מילים שר"ו ההיפוך לעתיד הפכה אותן למלרע: וּפְרָצְתָּ וְשִׁבְתִּי

כח יא מְרַאשְׁתִּיו: המ"ם בשווא והאל"ף חטופה

כח יד כַּעֲפָר: העמדה קלה בכ"ף למנוע הבלעת הע"ן החטופה

כח טו אַעֲבֹבְךָ: הז"ן בקמץ חטוף (קטן) והב"ת בשווא נח. אֵת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לָךְ: יש להקפיד על מיקום הטעמים

ולהימנע מקריאה אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לָךְ

כח טז מְשַׁנְתּוֹ: יש להקפיד על קריאת הדגש שבש"ן, שלא יהא כאילו מדובר על לימוד משנה. וַיֵּאמֶר: בזק"ג ולא ברביע.

כח כ וְנָתַן-לִי: געיה בנר"ן

כח כא לֵאלֹהִים: האל"ף כלל אינה נשמעת.

כח כב עֲשֹׂר אֲעֲשִׂרְנוּ לָךְ: טעם טפחא בתיבת עֲשֹׂר, אין לחוש לאותם ספרים אשר הטעימו בטעות עֲשֹׂר אֲעֲשִׂרְנוּ לָךְ

² הקורא בקמץ רחב ובשווא נע משנה משמעות

³ יש לדון אם המ"ם בתנועה גדולה או קטנה, כי יש כאן שורש כפולים מ.ש.ש, ולכן הש"ן הייתה צריכה להדגש כמו יִמְשְׁנִי בפסוק יב; אלא שמשום מה נפל כאן הדגש ונוספה געיה. לולא הגעיה היינו מחליטים שהוא שווא נח. במציאות הגעיה כאן במקום שהיה צריך להיות דגש, יש כנראה ראייה שהשווא נע.

⁴ עיין במש"כ מגן אברהם אורח חיים סימן תקפב ס"ק ד: זכרנו פתבנו בחטף קמ"ץ.

⁵ אין להשיג בחטף בתנ"ך קורן. וכל שכן לאור העדות שבכא"צ יש שוא ללא געיה.

⁶ במקרה זה התלישא אינו מראה את מקום ההטעמה אבל הקמץ שבאל"ף מעיד על כך כי הטעם באות זו, לולא כן הייתה מנוקדת בחטף פתח

